

Тринайсетъ годишното издание на единъ вѣстникъ трѣбва да се нарѣче знаменателно явление у насъ не само за тогавашното, но и за сегашното врѣме. Особно е важно било то за тогавашното врѣме, когато мъчнотитѣ по книгоиздаванетоъ сж били несравнено по-голѣми отъ днешнитѣ.

Ако вие вземете и прѣлистите „Цариградски вѣстникъ“ за туй врѣме, вий ще видите голѣмото му значение за нашата отечественна история въ широката смисълъ на думата. Тукъ е изобразенъ оня летежъ, оня замахъ, съ който се впуска по пхтя на развитието си българското общество, сѣкашъ внезапно, прѣди, и особно, слѣдъ крѣмската война. Вие ще видите какъ бърже, съ бързина просто омайна, израстватъ крила, и крила яки, на единъ до вчера спящъ, умирающъ народъ; какъ той се унася на тѣзи крила; какъ той иска да си навакса всичко онуй изгубено въ сънъ и мрътвило врѣме; какъ той се прѣхласва въ тѣзи борба за училища, за книга, за черковна самостоятелность; какъ тѣзи борба, най-напрѣдъ нерѣшителна, правена пипишкомъ, съ прѣдпазване, послѣ въ единъ прѣкрасенъ день се усилва, взема широки размѣри; какъ изъ цѣло Българско на дължъ и на ширъ грѣйва една свѣтлина—училищната просвѣта, и редомъ съ неж—пожарѣтъ на народното негодованье и гонение противъ грѣцкитѣ владичи.

И въ туй врѣме, когато „Ц. Вѣстникъ“ неотваряше съвѣмъ или неотваряше достатъчно стѣлбцитѣ си за проявление на този народенъ гнѣвъ, избухналъ съ такава сила на всѣкѣдѣ изъ България, ний виждаме, че се появяватъ нови вѣстници и списания: *Български Книжици*, *Свѣтникъ*, *България*—въ Турско, *Българска Дневница* и *Дунавски Лебедъ*—извънъ Турско.

Въ врѣме издаванетоъ само на „Ц. В.“, той съсрѣдоточаваше съ себе си всички съобщения и докладни записки по народно просвѣтителното дѣло изъ областитѣ. Четете допискитѣ! И вий ще видите, какъ градове и паланки се надваряхъ да се покажѣтъ по-огненни, по-пламенни въ борбата за български училища, за черковни права.

„Цариградски Вѣстникъ“ изпълнява и друга миссия—тѣзи на едно книжново описание. Въ подлистникъ у него се печататъ хубави повѣсти и раскази, описания на разни градове, пословици и поговорки.

Въ него се появяватъ трудовѣтъ на *П. Р. Славейкова*: неговитѣ описания на Трѣвна, неговитѣ притчи и гатанки, неговата „Българска Митология“, споменитѣ за възражда-